

Wartość automatyzacji testów

Ponieważ tematem tej książki jest automatyzacja testów, powinniśmy w zasadzie zacząć od jej definicji. Jednak bez nakreślenia właściwego kontekstu definicja taka może nie być wystarczająco przejrzysta i może bardziej prowadzić do dezorientacji niż zrozumienia. Jest to na tyle szeroki i zróżnicowany temat, że trudno jest tu podać taką definicję, która będzie jednocześnie dokładna, przejrzysta i obejmie wszystkie istniejące rodzaje automatyzacji testów. Gdybym jednak miał teraz przytoczyć jakąś definicję, mogłaby ona wyglądać tak: „Używanie oprogramowania w celu ułatwienia testowania innego oprogramowania”, ale nie jestem do końca pewien, na ile jest ona przydatna. Dlatego też zamiast skupiać się na formalnych definicjach, w pierwszej części książki szczegółowo analizuję ten obszerny temat, starając się w ten sposób wyjaśnić, czym tak naprawdę jest automatyzacja testów, a także – co równie istotne – czym ona nie jest!

Dlaczego potrzebujemy automatyzacji testów?

Gdy pytam moich klientów, czego spodziewają się uzyskać dzięki automatyzacji testów, najczęściej udzielaną odpowiedzią jest skrócenie czasu potrzebnego na przetestowanie oprogramowania przed jego wydaniem. Z jednej strony, choć jest to niewątpliwie ważny cel, to w zakresie korzyści, jakie możemy uzyskać dzięki automatyzacji testów, stanowi on jedynie wierzchołek góry lodowej. Ponadto osiągnięcie celu w postaci skrócenia cykli testów manualnych zajmuje zwykle sporą ilość czasu. Z drugiej strony, dużo wcześniej możemy zacząć zauważać pozostałe korzyści. Ale najpierw zobaczmy, dlaczego ten prosty cel w postaci skrócenia czasu trwania cyklu testowego stał się w ostatnich latach tak istotny.

Od modelu kaskadowego do zwinnego tworzenia oprogramowania

Mimo że niektóre organizacje korzystają z automatyzacji testów już od dekad, jednak zaczęła być ona powszechnie stosowana dopiero w ostatnich latach. Jest wiele powodów, dla których tak się stało, ale bez wątplenia można powiedzieć, że wzrost zapotrzebowania na automatyzację testów zawdzięczamy w dużej mierze odejściu od tradycyjnego modelu kaskadowego (*waterfall*) na rzecz programowania zwinnego (*Agile software development*). W tradycyjnym podejściu kaskadowym projekty oprogramowania postrzegane były jako coś jednorazowego, podobnie jak budowanie mostu. Najpierw planujemy i projektujemy oprogramowanie, potem je budujemy, a na końcu testujemy i sprawdzamy jakość końcowego produktu, naprawiając przy tym pomniejsze błędy, które znaleźliśmy. Opieramy się tu na założeniu, że jeśli fazy planowania i budowy zostały przeprowadzone poprawnie, to poza pewnymi drobnymi pomyłkami programistycznymi, które możemy bardzo łatwo naprawić, wszystko powinno działać zgodnie z planem. Takie podejście sprawia, że proces weryfikowania, czy rezultat końcowy zachowuje się zgodnie ze specyfikacją, musimy przeprowadzić tylko raz. Ponowne wykonanie testu powinno mieć miejsce tylko w przypadku wykrycia jakiegoś błędu i przygotowania dla niego odpowiedniej poprawki, a następnie jej sprawdzenia. Jeśli każdy test wykonywany jest tylko raz lub dwa razy, to w wielu przypadkach znacznie taniej i łatwiej będzie wykonywać je ręcznie niż je automatyzować.

Po latach stało się jasne, że w większości przypadków podejście kaskadowe nie spełnia swoich obietnic. Większość projektów oprogramowania była już na tyle skomplikowana, że zaplanowanie i domknięcie wszystkich technicznych szczegółów w początkowej fazie tworzenia było niemożliwe. Nawet w tych przypadkach, w których było to wykonalne, do czasu ukończenia takiego projektu (trwającego zwykle kilka lat) zmieniały się zarówno sama technologia, jak i potrzeby biznesowe, czyniąc takie oprogramowanie mniej adekwatnym niż miało być początkowo. Z tych właśnie powodów szybkie reagowanie na opinie klientów stało się cenniejsze od sztywnego trzymania się początkowego planu. Wraz z upływem czasu większość przemysłu oprogramowania odeszła od tych jednorazowych projektów, rezygnując z cyklicznego wydawania nowych wersji tego samego oprogramowania co kilka lat na rzecz szybkich cykli wydawniczych. Dzisiaj niektóre z największych firm działających w sieci Web dostarczają nowe funkcje i poprawki dla swojego oprogramowania po kilka razy dziennie, a niekiedy nawet kilka razy na minutę!

MANIFEST PROGRAMOWANIA ZWINNEGO

W 2001 roku 17 liderów z obszaru rozwoju oprogramowania sformułowało **Manifest programowania zwinnego**, którego treść jest następująca¹:

Odkrywamy nowe metody programowania dzięki praktyce w programowaniu i wspieraniu w nim innych. W wyniku naszej pracy zaczęliśmy bardziej cenić:

Ludzi i interakcje od procesów i narzędzi

Działające oprogramowanie od szczegółowej dokumentacji

---

¹ Tłumaczenie treści manifestu pochodzi ze strony: <http://agilemanifesto.org/iso/pl/manifesto.html> (przyp. tłum.)